

Kap. 8, *Problems of Transition*, indeholder en diskussion af, i hvilke tilfælde man kan gå over til at anvende databehandling ved afgørelser. Forfatteren redegør for de problemer, der opstår, når det ikke er muligt at træffe afgørelsen ud fra strengt logiske synspunkter.

I kap. 9, *The Present Bespeaks the Future*, afrunder forfatteren sin fremstilling med en diskussion af begrebet databehandling og den form for virksomhedsledelse, som databehandling muliggør.

Computers and People når det mål, forfatteren har sat sig – at give ikke-teknikere viden. Den kan også anbefales teknikere, som interesserer sig for de organisatoriske problemer før og efter databehandling er indført.

Fl. Klöcker-Larsen.

W. J. H. Sprott: *Mennesket og grupperne*. København 1960, 233 p., Nyt Nordisk Forlag, kr. 15,75.

Mennesket og grupperne beskæftiger sig særligt med primærgrupperne, d. v. s. grupper med ansigt-til-ansigt-kontakt. Bogens formål er at beskrive de kræfter, der er i virksomhed for at et antal mennesker kan optræde som en gruppe.

Forfatteren indleder med at definere primærgrupper og sekundærgrupper. Han går derefter over til at beskrive gruppens medlemmer og betragter dem som henholdsvis selvstændige individer og gruppe-medlemmer. Derefter følger en gennemgang af de problemer, der opstår ved studiet af smågrupper. Denne gennemgang udbygges i de følgende kapitler, hvor Sprott beskriver varige smågrupper, hvori en person lever og eksperimentelgrupper.

Eksperimentelgrupper defineres som grupper med et bestemt formål og en vis varighed, f. eks. et hold arbejdere i en fabrik. Beskrivelsen omfatter samarbejdet, kommunikation og interaktionsmønstre samt gruppestrukturen.

Størstedelen af bogen omfatter varige grupper og eksperimentelgrupper, men en

række gruppeformer, som ikke falder ind under disse to hovedgrupper, er beskrevet i et særligt kapitel. Det er grupper som f. eks. crowds, tilhørere og hæren.

I slutningskapitlet kommenterer forfatteren selve forskningen og dens praktiske anvendelse.

Mennesket og grupperne er en udmærket introduktion til studiet af smågrupperne. Bogen indeholder ingen løsninger af praktiske problemer, men den skulle kunne give forståelse af mennesket som gruppevæsen. Bogen bør iøvrigt læses i sammenhæng med J. A. C. Brown: *The Social Psychology of Industry*, hvori man finder en dyberegående behandling af emner, som Sprott kun berører perifert.

Fl. Klöcker-Larsen.

45 timers ugens indførelse 1958–60.

Af Torben Agersnap, Pie Barfod, Reinhard Lund og Poul Milhøj. I kommission hos Teknisk Forlag, København 1960, 219 p., kr. 12,-.

Denne bog er udsendt som Socialforskningsinstituttets publikation nr. 4.

I „45 timers ugens indførelse 1958–60“ offentliggøres resultaterne af Socialforskningsinstituttets undersøgelser i 1959 og 1960 over virkningerne af 45 timers ugens gennemførelse inden for byerhvervene. Undersøgelsen har i første række været koncentreret om at belyse arbejdstidsnedsættelsens virkninger på produktion og produktivitet samt arbejdernes trivsel i udvalgte virksomheder.

På bogens første 148 sider gives en oversigt over den anvendte undersøgelsesmetode, overenskomstforhandlingen 1957–58 og arbejdstidsnedsættelsens gennemførelse samt virkningerne af arbejdstidsnedsættelsen. Den resterende del af publikationen indeholder bilag, hvor der redegøres for baggrunden for arbejdstidsnedsættelsen.

Såfremt man begynder at læse bogen fra en ende af, bliver man hurtigt træt. Størstedelen af bogen er skrevet i en slags be-

Kap. 8, *Problems of Transition*, indeholder en diskussion af, i hvilke tilfælde man kan gå over til at anvende databehandling ved afgørelser. Forfatteren redegør for de problemer, der opstår, når det ikke er muligt at træffe afgørelsen ud fra strengt logiske synspunkter.

I kap. 9, *The Present Bespeaks the Future*, afrunder forfatteren sin fremstilling med en diskussion af begrebet databehandling og den form for virksomhedsledelse, som databehandling muliggør.

Computers and People når det mål, forfatteren har sat sig – at give ikke-teknikere viden. Den kan også anbefales teknikere, som interesserer sig for de organisatoriske problemer før og efter databehandling er indført.

Fl. Klöcker-Larsen.

W. J. H. Sprott: *Mennesket og grupperne*. København 1960, 233 p., Nyt Nordisk Forlag, kr. 15,75.

Mennesket og grupperne beskæftiger sig særligt med primærgrupperne, d. v. s. grupper med ansigt-til-ansigt-kontakt. Bogens formål er at beskrive de kræfter, der er i virksomhed for at et antal mennesker kan optræde som en gruppe.

Forfatteren indleder med at definere primærgrupper og sekundærgrupper. Han går derefter over til at beskrive gruppens medlemmer og betragter dem som henholdsvis selvstændige individer og gruppe-medlemmer. Derefter følger en gennemgang af de problemer, der opstår ved studiet af smågrupper. Denne gennemgang udbygges i de følgende kapitler, hvor Sprott beskriver varige smågrupper, hvori en person lever og eksperimentelgrupper.

Eksperimentelgrupper defineres som grupper med et bestemt formål og en vis varighed, f. eks. et hold arbejdere i en fabrik. Beskrivelsen omfatter samarbejdet, kommunikation og interaktionsmønstre samt gruppestrukturen.

Størstedelen af bogen omfatter varige grupper og eksperimentelgrupper, men en

række gruppeformer, som ikke falder ind under disse to hovedgrupper, er beskrevet i et særligt kapitel. Det er grupper som f. eks. crowds, tilhørere og hæren.

I slutningskapitlet kommenterer forfatteren selve forskningen og dens praktiske anvendelse.

Mennesket og grupperne er en udmærket introduktion til studiet af smågrupperne. Bogen indeholder ingen løsninger af praktiske problemer, men den skulle kunne give forståelse af mennesket som gruppevæsen. Bogen bør iøvrigt læses i sammenhæng med J. A. C. Brown: *The Social Psychology of Industry*, hvori man finder en dyberegående behandling af emner, som Sprott kun berører perifert.

Fl. Klöcker-Larsen.

45 timers ugens indførelse 1958–60.

Af Torben Agersnap, Pie Barfod, Reinhard Lund og Poul Milhøj. I kommission hos Teknisk Forlag, København 1960, 219 p., kr. 12,-.

Denne bog er udsendt som Socialforskningsinstituttets publikation nr. 4.

I „45 timers ugens indførelse 1958–60“ offentliggøres resultaterne af Socialforskningsinstituttets undersøgelser i 1959 og 1960 over virkningerne af 45 timers ugens gennemførelse inden for byerhvervene. Undersøgelsen har i første række været koncentreret om at belyse arbejdstidsnedsættelsens virkninger på produktion og produktivitet samt arbejdernes trivsel i udvalgte virksomheder.

På bogens første 148 sider gives en oversigt over den anvendte undersøgelsesmetode, overenskomstforhandlingen 1957–58 og arbejdstidsnedsættelsens gennemførelse samt virkningerne af arbejdstidsnedsættelsen. Den resterende del af publikationen indeholder bilag, hvor der redegøres for baggrunden for arbejdstidsnedsættelsen.

Såfremt man begynder at læse bogen fra en ende af, bliver man hurtigt træt. Størstedelen af bogen er skrevet i en slags be-

tænkningssprog. Det anbefales at koncentrere sig om bogens hovedkapitel, kap. 4, p. 60-148, hvor virkningerne af arbejdstidsnedsættelsen beskrives.

Fl. Klöcker-Larsen.

Dick Ramström: „Försäljnings-organisatoriske problem“. F. F. I., Stockholm 1959, 206 sider, sv. kr. 17.

Ramströms bog er et led i en skriftrække, som udgives af „Forsikringsselskabernes Driftsøkonomiske Forskningsnævn“ i Sverige. Den svenske interesse for forsikringsselskabernes driftsøkonomiske forhold er ikke tilfældig. Man har i Sverige været vidne til en betydelig fusionsdannelse i forsikringsbranchen i de senere år, og efter at en ny stor sammenslutning af selskaber har fundet sted for nogle måneder siden, domineres branchen af nogle store koncerner, hvis konkurrence ikke mindst bliver drevet på omkostningssiden. Det gælder om at udnytte stordriftens fordele, og det sker navnlig gennem kontorrationaliseringer og effektivisering af den udendørs organisation. Elektronhjernener og mere uddannelse er tidens løsen i svensk forsikring såvel som i dansk.

Bogen indeholder ikke nogen egentlig omkostningsanalyse, men den redegør for salgsorganisationens opbygning indenfor de svenske forsikringsselskaber. For fagfolk kan denne fremstilling være ganske interessant, men noget egentligt nyt bringer den ikke. Det mest tankevækkende i Ramströms værk er omtalen af de målsætninger, som de svenske forsikringsselskaber har. Interessant er opdelingen mellem *resultatmål* (salgsønsker) som f. eks. øget forståelse for forsikringstanken og *arbejdsmaal* (salgspolitik) som f. eks. decentralisering af arbejdsopgaverne.

De målsætninger, som man gennem bogen får kendskab til, er tydeligvis formuleret af salgsledelsen. Udvikling af salgsorganisationen og større salgresultater er naturlige mål for en salgschef, men topledelsens mening ville formentlig være lidt

anderledes formuleret. Et forsikringsselskab kan vanskeligt tåle en kraftigere salgsforøgelse i det korte løb, fordi merudgifterne til tegningsprovision, skader, administrationsomkostninger samt hensættelse af præmiereserve normalt vil overstige merindtægten det første år. Dette forhold må tages i betragtning, når man skal vurdere bogens afsnit om målsætninger.

J. Søltøft.

C. H. Gudnason: Frekvensstudier (udgivet på foranledning af Industrirådets rationaliseringskursus 1960). 245 s.

Det bør til indledning erkendes, at anmelderen ikke føler sig kompetent til at give en helt retfærdig bedømmelse af den foreliggende bog, idet der givetvis bør tages hensyn til dens pædagogiske formål: at danne grundlaget for Industrirådets undervisning i frekvensstudier. For mit vedkommende har læsningen af bogen betydet en introduktion til emnet, og når jeg finder, at bogen giver et godt indtryk af, hvad frekvensstudier er, og hvad de kan bruges til, er det naturligvis i sig selv en anbefaling af bogen, men samtidig er det klart, at jeg ikke fuldt ud kan vurdere, hvilke vanskeligheder forfatteren har overvundet, set i relation til anden litteratur om emnet, og omvendt naturligvis ejheller, hvilke lakuner der eventuelt måtte være i fremstillingen. Ved frekvensstudier forstås en metode, der kan finde anvendelse i mange former for studium af produktionsprocesser. Ideen er, at man ved observation til tilfældige tidspunkter registrerer forskellige aktiviteter, d. v. s. funktioner udøvet af personer, maskiner etc. Er materialets repræsentativitet m.h.t. en vis population sikret, kan man heraf slutte, hvor stor en del af arbejdstiden f. eks. en gaffeltruck kører, er under pålæsning, aflæsning, venter i en kø etc. Et sådant studium er naturligvis et nyttigt udgangspunkt for stillingtagen til, om det interne transportsystem er rationelt tilrettelagt. Den statistiske metode kommer